

ผลผลิตเกษตรกรที่ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

๑. หลักการและเหตุผล

๑.๑ ที่มา

ปัจจุบันสถานการณ์ประชากรที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน ๗.๖ ล้านครัวเรือน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, ๒๕๖๗) พบว่า ภาคการเกษตรยังต้องเผชิญปัญหาและได้รับความเดือดร้อนต่าง ๆ ทั้งด้านการผลิต รายได้ และคุณภาพชีวิต เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพสังคม เศรษฐกิจ และทรัพยากรธรรมชาติ ตลอดจนภัยธรรมชาติ ได้ส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อเกษตรกรเป็นอย่างมาก ซึ่งการแก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยการขับเคลื่อนงานในระดับพื้นที่เพื่อพัฒนาและแก้ไขปัญหาจำเป็นต้องมีข้อมูลที่ต้องการ มีแผนการพัฒนาการเกษตรเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรที่ดีและเหมาะสม ตลอดจนการเฝ้าระวังและแจ้งเหตุภัยธรรมชาติ เหตุการณ์ฉุกเฉินทางการเกษตรต่อหน่วยงานที่รับผิดชอบในการที่จะได้ดำเนินการแก้ไข ช่วยเหลือได้อย่างทันต่อเหตุการณ์

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้เล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคการเกษตร การให้บริการแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่มาโดยตลอด ซึ่งหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ขับเคลื่อนเรื่องดังกล่าวผ่านการดำเนินงานพัฒนาอาสาสมัครเกษตร (อกษ.) ในแต่ละสาขาที่หน่วยงานนั้น ๆ เป็นผู้รับผิดชอบ โดยเกษตรกรหมู่บ้านถือเป็นอาสาสมัครเกษตรของกรมส่งเสริมการเกษตรที่เปรียบเสมือนเป็นเครือข่ายการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ในระดับพื้นที่ ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรได้รับมอบหมายจากกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการขับเคลื่อนพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ซึ่งถือเป็นผู้แทนของ อกษ. ที่มีในหมู่บ้านโดยคัดเลือกตามกระบวนการเป็นผู้แทนอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ๑ คน/หมู่บ้าน เรียกว่า อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแต่งตั้งคณะกรรมการอาสาสมัครเกษตรในระดับต่าง ๆ ภายใต้ระเบียบกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ว่าด้วยการบริหารงานอาสาสมัครเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๓ เพื่อให้การพัฒนาและขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร ซึ่งจำเป็นต้องมีการจัดประชุม คณะกรรมการ/คณะทำงาน สัมมนาเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตร และเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของอาสาสมัครเกษตรในแต่ละระดับต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนพัฒนาอาสาสมัครเกษตรให้เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครเกษตรให้มีแนวคิด ความรู้ ทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพและการปฏิบัติงานสนับสนุนภาครัฐตามบทบาทหน้าที่ และส่งเสริมเครือข่ายอาสาสมัครเกษตรให้มีความเข้มแข็ง และเชื่อมโยงหน่วยงานภาคีต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของอาสาสมัครเกษตร รวมถึงการสร้างการรับรู้ในงานอาสาสมัครเกษตร การสร้างขวัญกำลังใจและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรในฐานะผู้มีจิตอาสาทำงานเพื่อสังคมต่อไป

๑.๒ เหตุผลความจำเป็น

การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีสมรรถนะ ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาอาชีพการเกษตรของตนเอง มีความพร้อมในการเป็นเกษตรกรผู้นำ และมีกระบวนการปฏิบัติงานในฐานะภาคีเครือข่ายการพัฒนาการเกษตร ประสานความช่วยเหลือสนับสนุนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้เกษตรกรได้รับประโยชน์ที่รวดเร็วและครอบคลุมทั่วถึง

๒. วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเพิ่มศักยภาพของอาสาสมัครเกษตรในการสนับสนุนการขับเคลื่อนงานพัฒนาการเกษตรของพื้นที่ และการทำงานของหน่วยงานในพื้นที่

๒.๒ เพื่อเสริมสร้างเครือข่ายการเรียนรู้และการทำงานให้แก่อาสาสมัครเกษตรและอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

๒.๓ เพื่อสร้างการรับรู้การขับเคลื่อนงานอาสาสมัครเกษตรและเชิดชูเกียรติอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในการปฏิบัติงานจิตอาสาสนับสนุนภารกิจหน่วยงานภาครัฐแก่สาธารณชน

๓. เป้าหมาย

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) วันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘ ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น.

๕. สถานที่ดำเนินการ

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแซง ตำบลหนองควายโซ อำเภอหนองแซง จังหวัดสระบุรี

๖. กิจกรรม

สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแซง ดำเนินการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่ออบรมให้ความรู้ และทักษะแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๐ ราย จำนวน ๑ ครั้ง ๑ วัน เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้พัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถนะในการเป็นเกษตรกรผู้นำเชิงจิตอาสา ที่มีความรู้และสามารถให้บริการแนะนำเกษตรกรในพื้นที่ได้

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ การคัดเลือก

๗.๑.๑ คัดเลือกอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) โดยพิจารณาจากการเป็นอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้านในพื้นที่

๗.๑.๒ ประเมินผลวัดความรู้ก่อนอบรม (Pre-test) ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๗.๒ การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๗.๒.๑ สำนักงานเกษตรอำเภอหนองแซง จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่ออบรมให้ความรู้และทักษะแก่อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่คัดเลือกตามเป้าหมายที่กำหนด โดยมีกรอบประเด็นการพัฒนา ดังนี้

๑) ทักษะที่จำเป็นต่อเกษตรกร มุ่งเน้นให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน ตระหนักถึงทักษะที่จำเป็น เพื่อให้เกิดความรู้เท่าทันต่อสถานการณ์ในการทำการเกษตรของยุคปัจจุบัน ดังนี้

๑.๑) ทักษะ Growth Mindset & Anti Fragile การคิดและพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง

๑.๒) ทักษะ Learning Skill การเรียนรู้ สร้างความเข้าใจ และจดจำข้อมูลใหม่ ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๓) ทักษะ Financial Literacy ความรู้ทางการเงิน เป็นความสามารถในการเข้าใจและบริหารจัดการเงินอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการทำการตัดสินใจทางการเงินอย่างชาญฉลาด

๑.๔) ทักษะ Digital Literacy ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความรับผิดชอบ รวมถึงการเข้าใจและประเมินข้อมูลที่พบในโลกดิจิทัล

๑.๕) ทักษะ ESG Literacy ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับ Environmental, Social and Governance (ESG) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการประเมินความยั่งยืนขององค์กร

โดยสามารถคัดเลือกข้อมูลวิชาการ หรือ Case Study ที่เกี่ยวข้องกับทักษะทั้ง ๕ ข้อมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อสร้างการเข้าใจในทักษะดังกล่าวให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๒) ความรู้ด้านวิชาการ เทคโนโลยี นวัตกรรมด้านการเกษตร เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มีองค์ความรู้ แนวคิด และหลักการในการทำการเกษตรที่ดีและทันสมัย สามารถนำไปปรับใช้ในการทำการเกษตรของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และแนะนำให้เกษตรกรในพื้นที่ที่สนใจเบื้องต้นได้ โดยสามารถเลือกประเด็นเรียนรู้จากกรอบประเด็นที่กำหนด ดังนี้

๒.๑) เทคโนโลยีด้านการทำการเกษตรแม่นยำ (Precision Agriculture)

๒.๒) การทำเกษตรสมัยใหม่/การทำเกษตรอัจฉริยะ (Smart Farming)

/๒.๓) การทำ...

๒.๓) การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Climate Smart/Regenerative Agriculture)

๒.๔) ประเด็นการทำการเกษตรอื่น ๆ ที่พิจารณาแล้วว่าเป็นประโยชน์ เป็นนวัตกรรมที่น่าสนใจ และจำเป็นต่ออาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่ควรรู้เท่าทันเทคโนโลยีทางการเกษตร

๓) ความรู้ และทักษะที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) เพื่อให้อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับงานที่ปฏิบัติและสนับสนุนหน่วยงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยสามารถเลือกประเด็นการเรียนรู้จากกรอบประเด็นที่กำหนด ดังนี้

๓.๑) กระบวนการช่วยเหลือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๓.๒) การสำรวจการระบาดของศัตรูพืช

๓.๓) กระบวนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

๓.๔) เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร

๓.๕) ทักษะอื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรว่าจำเป็นต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน สำนักงานเกษตรอำเภอ สรุปเนื้อหาการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) และจัดทำรายงานสรุปผลการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เกิดขึ้น ส่งให้สำนักงานเกษตรจังหวัดรวบรวมเพื่อทำรายงานส่งกรมส่งเสริมการเกษตรต่อไป

๗.๓ กำหนดการจัดเวที

๗.๓.๑ ภาคเช้า ระหว่างเวลา ๐๘.๓๐ – ๑๒.๐๐ น.

๑) ลงทะเบียน

๒) ชี้แจงวัตถุประสงค์อบรมพัฒนาทักษะเพิ่มศักยภาพอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๓) ทักษะการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.)

๔) การทำการเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
(Climate Smart/Regenerative Agriculture)

๕) กระบวนการช่วยเหลือภัยพิบัติทางธรรมชาติ

๗.๓.๒ ภาคบ่าย ระหว่างเวลา ๑๓.๐๐ – ๑๖.๓๐ น.

๑) การสำรวจการระบาดของศัตรูพืช

๒) กระบวนการขึ้นทะเบียนเกษตรกร

๓) เทคนิคการถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร

๔) สรุปผลการอบรม

๘. งบประมาณ

เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) โดยใช้งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ (โครงการตามตัวชี้วัด) ครั้งที่ ๑ งบดำเนินงาน แผนงานพื้นฐานด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ผลผลิตเกษตรกรได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ (๐๗๐๑๑ ๓๐๒๐๐ ๑๐๐๒๐ ๐๐๐๐๐) กิจกรรมการพัฒนาเกษตรกร (๐๗๐๑๑ ๖๙๘๓ ๘๙๙๐ ๐๐๐๐) พัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน การส่งเสริมและพัฒนาการปฏิบัติงานอาสาสมัครเกษตร เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) วงเงิน ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน) มีรายละเอียด ดังนี้

๑. ค่าอาหารกลางวันสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๑ มื้อๆ ละ ๑๐๐ บาท

เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๒. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่มสำหรับเกษตรกร จำนวน ๑๐ รายๆ ละ ๒ มื้อๆ ละ ๒๕ บาท

เป็นเงิน ๕๐๐ บาท

- ๓. กระดาษถ่ายเอกสาร A๔ ขนาด ๘๐ แกรม จำนวน ๒ รีมๆละ ๑๔๕ บาท เป็นเงิน ๒๙๐ บาท
- ๔. สมุดปกอ่อน จำนวน ๑๐ เล่มๆละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑๐๐ บาท
- ๕. ปากกา จำนวน ๑๐ ด้ามๆละ ๕ บาท เป็นเงิน ๕๐ บาท
- ๖. กระดาษบรื๊ฟ จำนวน ๑๐ แผ่นๆละ ๕ บาท เป็นเงิน ๕๐ บาท
- ๗. ลวดเย็บกระดาษ เบอร์ ๑๐ จำนวน ๑ กล่องๆละ ๑๐ บาท เป็นเงิน ๑๐ บาท
- รวม ๗ รายการ เป็นเงินทั้งสิ้น ๒,๐๐๐ บาท (สองพันบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๙.๑ ผลผลิต

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) จำนวน ๑๐ ราย ได้รับการอบรมพัฒนาทักษะการทำงานและสมรรถนะในการประกอบอาชีพการเกษตร และการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน

๙.๒ ผลลัพธ์

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) มีความรู้ ทักษะที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพการเกษตรสามารถวางแผนการผลิตที่มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับพื้นที่และสินค้า ส่งผลให้มีรายได้เพิ่มขึ้น สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเกษตรกรในพื้นที่ ให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้ และตระหนักรู้ถึงคุณค่าของการทำงานด้านจิตอาสาเพื่อส่วนรวมอย่างแท้จริง

๙.๓ ผลกระทบ

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ที่เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้รับการพัฒนาเพิ่มทักษะให้สามารถปฏิบัติงานตามกระบวนการและพึงพอใจต่อการเข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๙.๔ ตัวชี้วัด

๙.๔.๑ ระดับผลผลิต

อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้รับการถ่ายทอดความรู้ในการประกอบอาชีพและพัฒนาศักยภาพด้านการเกษตร เพื่อนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพการเกษตรของตนเองและการปฏิบัติงานในบทบาทอาสาสมัครเกษตร

๙.๔.๒ ระดับผลลัพธ์

ร้อยละ ๗๐ ของอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.) ได้รับการถ่ายทอดความรู้และสามารถปฏิบัติงานสนับสนุนหน่วยงานภาครัฐได้ตรงตามนโยบายภาครัฐ และให้บริการช่วยเหลือแก่เกษตรกรได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้รับผิดชอบโครงการ : นางสาวจันทร์ฉาย โปดเฟื่อง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ